

IZVJEŠTAJ FINANSIJSKE REVIZIJE

PRAĆENJE POSTUPANJA PO PREPORUKAMA IZ IZVJEŠTAJA O FINANSIJSKOJ REVIZIJI
OPĆINE TOMISLAVGRAD ZA 2021. GODINU

Broj: 01-02-07-11-2-689-5/24

Sarajevo, septembar 2024. godine

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
II.	IZVJEŠTAJ O POSTUPANJU PO PREPORUKAMA	3
1.	UVOD	3
2.	OCJENA POSTUPANJA PO PREPORUKAMA.....	6
2.1	Realizovane preporuke.....	6
2.2	Djelimično realizovane preporuke.....	7
2.3	Nerealizovane preporuke.....	10
3.	POSTUPANJE OPĆINSKOG VIJEĆA	12
4.	DODATNE PREPORUKE	12
5.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	13
6.	PRILOG	14

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Predmet

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine proveo je praćenje postupanja po preporukama iz **Izvještaja o finansijskoj reviziji Općine Tomislavgrad za 2021. godinu**, broj: 01-02-07-11-2-2776-7/21, u skladu s članom 13. Zakona o reviziji institucija u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 22/06), Procedurom za praćenje postupanja po preporukama iz izvještaja o finansijskoj reviziji i INTOSAI-jevim Okvirom profesionalnih objava.

Vrhovne revizorske institucije imaju važnu ulogu u praćenju preduzetih mjera subjekta revizije shodno ISSAI-ju 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora. Praćenje je usmjereno na to je li subjekt revizije adekvatno adresirao postavljena pitanja, te se prilikom praćenja razmatraju i šire implikacije.

Odgovornost rukovodstva za postupanje po preporukama

Načelnik Općine Tomislavgrad odgovoran je za pripremu programa provođenja datih preporuka, za provođenje i za izvještavanje o provedbi.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da provedemo praćenje i damo ocjenu i zaključak o postupanju po datim preporukama. Praćenje podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo je li subjekt revizije i u kojoj mjeri preuzeo aktivnosti s ciljem otklanjanja utvrđenih neusklađenosti, slabosti i propusta koji su identifikovani u revizorskom izvještaju.

Meksička deklaracija¹ daje slobodu VRI² da iznose zapažanja i daju preporuke u izvještajima o reviziji. Također, Deklaracijom se nalaže postojanje efektivnih mehanizama za praćenje postupanja po preporukama VRI, odnosno da VRI imaju vlastiti interni sistem praćenja kojim se osigurava da revidirani subjekti na odgovarajući način i propisno odgovore na nalaze i preporuke VRI, kao i one koje utvrđi zakonodavna vlast, neki od njениh odbora/komisija ili upravni odbor revidiranog subjekta.

Shodno INTOSAI-ju P 12 – Vrijednosti i koristi VRI, vrhovne revizorske institucije trebaju imati efektivne mehanizme za praćenje realizacije preporuka, te javno izvještavati o preduzetim mjerama, s ciljem jačanja odgovornosti državnih i javnih organa.

Praćenje uključuje ispitivanje, testiranje i prikupljanje dovoljnih i adekvatnih revizijskih dokaza koji potkrepljuju zaključke iskazane po pitanju postupanja po datim preporukama.

Nezavisni smo od Općine Tomislavgrad u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, i ispunili smo etičke odgovornosti.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naš zaključak.

¹ INTOSAI-P 10

² VRI – vrhovne revizorske institucije

Zaključak

Na osnovu praćenja postupanja po preporukama iz **Izvještaja o finansijskoj reviziji Općine Tomislavgrad za 2021. godinu** utvrđeno je da je, od ukupno 23 date preporuke:

- šest realizovanih preporuka (26%);
- 12 djelimično realizovanih preporuka (52%);
- pet nerealizovanih preporuka (22%).

Općina Tomislavgrad postupila je u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i Uredu za reviziju institucija u FBiH dostavila Izvještaj o preduzetim radnjama u kojem su navedene aktivnosti koje je poduzela radi prevazilaženja slabosti, neregularnosti i prekršaja koji su identifikovani u revizorskom izvještaju. Općina je u Izvještaju navela da će u narednom periodu nastojati uvažiti sve date preporuke, ali nije navela rokove izvršenja niti dovoljno jasne i konkretne aktivnosti koje se planiraju poduzeti na realizaciji preporuka.

Provedenim praćenjem je utvrđeno da je od ukupno 23 preporuke realizovano šest, 12 je djelimično realizovano, a pet preporuka nije realizovano.

Shodno navedenom, zaključeno je da nisu u potpunosti poduzeti koraci na implementaciji svih datih preporuka, zbog čega je ostao značajan broj djelimično realizovanih i nerealizovanih preporuka. Preporučujemo nastavak rada i intenziviranje aktivnosti na realizaciji preostalih djelimično realizovanih i nerealizovanih preporuka u cilju jačanja sistema internih kontrola i otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.

Sarajevo, 27. 9. 2024. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s.r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, , s.r.

II. IZVJEŠTAJ O POSTUPANJU PO PREPORUKAMA

1. UVOD

Ured za reviziju institucija u FBiH (u dalnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Općine Tomislavgrad (u dalnjem tekstu: Općina) za 2021. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao negativno mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date 23 preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Općina je postupila u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestila o preduzetim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju.

Praćenjem su obuhvaćene aktivnosti subjekata **od datuma Izvještaja finansijske revizije za 2021. godinu do 31. 12. 2023. godine**. Podaci i informacije o aktivnostima preduzetim s ciljem realizacije preporuka, prikupljene su putem Upitnika o postupanju po preporukama (u daljem tekstu: Upitnik), dostavljene dokumentacije, te putem analize važeće regulative relevantne za subjekta.

Subjekti revizije su uz odgovore na Upitnik trebali dostaviti relevantnu dokumentaciju kojom dokazuju odgovore. Ako ih nisu dostavili, smatra se da aktivnosti na realizaciji preporuke nisu preuzete.

Analizom dostavljene dokumentacije, odgovora na Upitnik i informacija dobivenih na osnovu provedenih intervjua izvršena je ocjena postupanja po preporukama, koja je klasifikovana prema sljedećim kategorijama:

- **realizovana preporuka**
- **djelimično realizovana preporuka**
- **nerealizovana preporuka**
- **preporuka za koju nije izvršena ocjena postupanja**

U tabeli je pregled datih preporuka u Izvještaju o finansijskoj reviziji Općine Tomislavgrad za 2021. godinu:

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Statut Općine uskladiti s odredbama Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH.	4.
2.	Saćiniti i objavljivati Registar budžetskih korisnika u skladu s odredbama Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH.	4.
3.	Uspostaviti registar rizika i vršiti kontinuiranu procjenu rizika, saćiniti mape procesa, donijeti nedostajuće interne akte a postojeće uskladiti s propisima koji su na snazi i dosljedno ih primjenjivati s ciljem uspostavljanja sistema internih kontrola, u skladu s Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru FBiH.	4.
4.	Budžetski korisnici trebaju sačinjavati izjave o fiskalnoj odgovornosti na propisani način i dostavljati ih Službi za finansije koja treba vršiti njihovu provjeru, u skladu s Pravilnikom o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti.	4.
5.	Uspostaviti jedinicu interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.	4.
6.	Donijeti i implementirati Plan integriteta s ciljem smanjenja rizika nastanka korupcije i drugih nepravilnosti.	4.
7.	Donositi Dokument okvirnog budžeta, rashode i izdatke Budžetom planirati po izvorima finansiranja i na odgovarajućim pozicija kontnog plana, te sačinjavati planove novčanih tokova i operativne planove u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	5.
8.	Obrasce godišnjih finansijskih izvještaja popunjavati preuzimanjem salda sa konta iz Glavne knjige Trezora, te sačinjavati Analizu iskaza (tekstualni dio), kao sastavni dio konsolidovanog i pojedinačnih izvještaja budžetskih korisnika na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	6.
9.	Uspostaviti evidenciju o utrošku svih namjenskih prihoda prikupljenih po posebnim propisima, a neutrošena namjenska sredstva na kraju godine iskazati na poziciji kratkoročnih vremenskih razgraničenja, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima FBiH.	6.1.1.2
10.	Osigurati da se naplata naknade za korištenje hidroakumulacionih objekata vrši na depozitni račun Općine, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.	6.1.1.2
11.	Poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima.	6.1.2.2
12.	Utvrđiti kriterije za raspodjelu kapitalnih transfera mjesnim zajednicama, te ugovorima s korisnicima sredstava urediti međusobna prava i obaveze, uključujući obavezu povećanja knjigovodstvene vrijednosti njihove kapitalne imovine.	6.1.2.4

13.	Izvršiti analizu iskazanog neraspoređenog viška prihoda nad rashodima i u skladu sa utvrđenim izvršiti korektivna knjiženja, s ciljem tačnog iskazivanja u finansijskim izveštajima	6.1.3
14.	Izvršiti analizu iskazanih potraživanja i ocjenu njihove naplativosti, u skladu sa utvrđenim poduzeti aktivnosti na usaglašavanju knjigovodstvenog stanja potraživanja sa stvarnim stanjem i blagovremeno poduzimati aktivnosti na njihovoj naplati, shodno Zakonu o budžetima u FBiH.	6.2.1
15.	Svi budžetski korisnici dužni su uspostaviti pomoćnu knjigu stalnih sredstava (knjigu kapitalne imovine) u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, i usaglasiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem stalnih sredstava.	6.2.2
16.	Izvršiti analizu stalnih sredstava koja se vode kao sredstva u pripremi, te za ona za koja se konstatuje da su u upotrebi izvršiti odgovarajuća knjiženja, a obračunom amortizacije obuhvatiti sva stalna sredstva u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.2.2
17.	Knjigovodstveno evidentirati dugoročne obaveze po osnovu Ugovora o kreditu za sanaciju komunalne infrastrukture, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.4
18.	Izvršiti uvid u ranija knjiženja na kontima izvora sredstava, provesti korektivna knjiženja shodno konstatovanom i izvršiti usaglašavanje vrijednosti stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava.	6.2.5
19.	Svi budžetski korisnici trebaju vršiti usklađivanje podataka prije popisa iz pomoćnih knjiga s podacima iz Glavne knjige trezora, a godišnji popis provoditi u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.6
20.	Izveštaj o novčanim tokovima sačinjavati u skladu s Pravilnikom o finansijskom izveštavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	6.3
21.	U okviru vanbilansne evidencije knjigovodstveno evidentirati date garancije, potencijalne obaveze po osnovu sudske presude i druge događaje koji nemaju direktni uticaj na sredstva i izvore sredstava.	7.
22.	Donijeti Pravilnik o provođenju direktnog sporazuma, planirati provođenje nabavki direktnim sporazumom, a odluke o pokretanju sačinjavati sa svim elementima koji su propisani članom 18. Zakona o javnim nabavkama.	8.
23.	Procedure javnih nabavki provoditi u razumnim rokovima, poništavati postupke u slučajevima kada su cijene prihvatljivih ponuda znatno veće od osiguranih sredstava za predmetnu nabavku, te nabavku usluga nadzora nad izvođenjem radova, goriva, usluga štampanja i osiguranja objekata vršiti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.	8.

2. OCJENA POSTUPANJA PO PREPORUKAMA

Postupanje po preporukama ocijenjeno je na osnovu provjere prezentirane dokumentacije i datih obrazloženja odgovornih lica, te je za svaku preporuku dat odgovarajući komentar revizora.

2.1 Realizovane preporuke

Općina Tomislavgrad je realizovala sljedeće preporuke:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	Saćiniti i objavljivati Registar budžetskih korisnika u skladu s odredbama Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH.	Načelnik je 4. 10. 2022. godine donio Registar budžetskih korisnika za 2023. godinu u kojem su kao budžetski korisnici utvrđeni: Općina Tomislavgrad sa svim službama, JU Centar za socijalnu skrb i Općinsko javno pravobraniteljstvo. U Službenom glasniku Općine nisu objavljeni registri za 2023. i 2024. godinu, dok je registar za 2025. objavljen u „Službenom glasniku“, broj 4/24.
2.	Donijeti i implementirati Plan integriteta s ciljem smanjenja rizika nastanka korupcije i drugih nepravilnosti.	Plan integriteta je sačinjen u februaru 2024. godine. Odlukom načelnika o usvajanju i provođenju Plana integriteta od 11. 3. 2024. imenovana je osoba zadužena za nadzor nad njegovim provođenjem – koordinator za integritet, sa obavezom da najmanje jednom godišnje podnese izvještaj načelniku o provođenju plana integriteta.
3.	Uspostaviti evidenciju o utrošku svih namjenskih prihoda prikupljenih po posebnim propisima, a neutrošena namjenska sredstva na kraju godine iskazati na poziciji kratkoročnih vremenskih razgraničenja, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima FBiH.	Dostavljene su evidencije o prikupljenim i utrošenim sredstvima posebne naknade od prirodnih i drugih nesreća. Neutrošeni namjenski prihodi i primljeni transferi preknjiženi su na poziciju kratkoročnih vremenskih razgraničenja.
4.	Osigurati da se naplata naknade za korištenje hidroakumulacionih objekata vrši na depozitni račun Općine, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.	Na izdatim računima preduzeću "HEP proizvodnja" d.o.o. Zagreb uplata naknade za korištenje hidroakumulacionih objekata je naložena na depozitni račun Općine. Uvidom u izvode konstatovali smo da su novčana sredstva uplaćena na depozitni račun.
5.	Knjigovodstveno evidentirati dugoročne obaveze po osnovu Ugovora o kreditu za sanaciju komunalne infrastrukture, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	Kredit za komunalnu infrastrukturu je knjigovodstveno evidentiran na poziciji dugoročnih obaveza i primitaka od inostranog zaduživanja u 2023. godini. Prispjeli anuiteti su evidentirani na izdacima za otplatu dugova. U 2024. godini izvršeno je

		i usklađivanje stanja dugoročnih obaveza sa stanjem na izvodu otvorenih stavki.
6.	Donijeti Pravilnik o provođenju direktnog sporazuma, planirati provođenje nabavki direktnim sporazumom, a odluke o pokretanju sačinjavati sa svim elementima koji su propisani članom 18. Zakona o javnim nabavkama.	U Upitniku je Općina ovu preporuku ocijenila kao djelimično realizovanu. Planom javnih nabavki za 2023. i 2024. godinu planirane su nabavke direktnim sporazumom, dok u 2022. godini nisu bile planirane, a pokretane su posebnom odlukom. Odluke o pokretanju postupka javnih nabavki sadrže elemente propisane članom 18. Zakona o javnim nabavkama. Primjena Pravilnika o direktnom sporazumu prestala je s donošenjem novog Zakona o javnim nabavkama u septembru 2022. godine. Uvažavajući činjenicu da odredbe Zakona o javnim nabavkama vezano za Pravilnik o direktnom sporazumu više nisu na snazi i da se provođenje direktnih sporazuma planira, preporuku smo ocijenili kao realizovanu.
		<h2>2.2 Djelimično realizovane preporuke</h2>
		Općina Tomislavgrad je djelimično realizovala sljedeće preporuke:
Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	Statut Općine uskladiti s odredbama Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH.	U Upitniku je Općina ovu preporuku ocijenila kao nerealizovanu. Prema dostavljenim informacijama, na 18. redovnoj Općinskog vijeća održanoj 5. 5. 2023. godine Statut Općine je predložen Općinskom vijeću na usvajanje. Međutim, nije dobio potrebnu 2/3 većinu i nije usvojen. Nakon te sjednice, Statut više nije razmatran. S obzirom na to da su poduzete aktivnosti na donošenju Statuta, preporuku ocjenjujemo kao djelimično realizovanu.
2.	Uspostaviti registar rizika i vršiti kontinuiranu procjenu rizika, sačiniti mape procesa, donijeti nedostajuće interne akte, a postojeće uskladiti s propisima koji su na snazi i dosljedno ih primjenjivati s ciljem uspostavljanja sistema internih kontrola, u skladu s Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru FBiH.	Tokom 2022. godine sačinjene su mape procesa, uspostavljen je register rizika i sačinjena Strategija upravljanja rizicima. Donesene su i odluke o imenovanju vlasnika procesa, prenošenju odgovornosti na vlasnike procesa, usvajanju vizije, misije i ciljevima u Općini i drugo. Doneseni su i određeni interni akti, kao što je Pravilnik o reprezentaciji i poklonima. Međutim, nakon uspostavljanja registra rizika nije izvršena ponovna procjena njihovog uticaja, zbog čega konstatujemo da kontinuirana procjena rizika nije vršena.
3.	Budžetski korisnici trebaju sačinjavati izjave o fiskalnoj odgovornosti na propisani način i dostavljati ih Službi za finansije koja treba vršiti	Općina je sačinila Izjavu o fiskalnoj odgovornosti za 2023. godinu i predala je u zakonom

njihovu provjeru, u skladu s Pravilnikom o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti.

4. Donositi Dokument okvirnog budžeta, rashode i izdatke Budžetom planirati po izvorima finansiranja i na odgovarajućim pozicija kontnog plana, te sačinjavati planove novčanih tokova i operativne planove u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

5. Obrasce godišnjih finansijskih izvještaja popunjavati preuzimanjem salda sa konta iz Glavne knjige Trezora, te sačinjavati Analizu iskaza (tekstualni dio), kao sastavni dio konsolidovanog i pojedinačnih izvještaja budžetskih korisnika na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

6. Izvršiti analizu iskazanog neraspoređenog viška prihoda nad rashodima i u skladu sa utvrđenim izvršiti korektivna knjiženja, s ciljem tačnog iskazivanja u finansijskim izvještajima.

propisanom roku u nadležno kantonalno ministarstvo. Izjavu o fiskalnoj odgovornosti za 2023. godinu sačinila je i JU Centar za socijalni rad. Međutim, za Općinsko javno pravobranilaštvo kao budžetskog korisnika izjava nije sačinjena i dostavljena, iako je Pravilnikom o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti utvrđeno da se njegove odredbe primjenjuju na sve budžetske korisnike. Nije prezentovana ni dokumentacija koja potvrđuje da je Služba za finansije vršila provjeru primljene izjave u skladu sa odredbama navedenog Pravilnika.

U Upitniku je Općina ovu preporuku ocijenila kao realizovanu. Dokument okvirnog budžeta za period 2023-2025. donesen je u decembru 2022. godine, a za period 2024-2026. u junu 2023. godine i objavljeni su na internet-stranici Općine. Transfer za sport planiran je na poziciji tekućih transfera neprofitnim organizacijama, što je u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Rashodi i izdaci planirani su po izvorima finansiranja Budžetom za 2024. godinu. Tabele koje su dostavljene ne možemo smatrati operativnim planovima jer sadrže samo informaciju o 1/12 odobrenih sredstava budžetom po grupama konta za svaki mjesec. Također, nisu sačinjavani planovi novčanih tokova, niti je imenovan odbor za likvidnost koji ih je trebao razmatrati i odobratiti. Zbog navedenog, ovu preporuku ocjenjujemo kao djelimično realizovanu.

U Upitniku je Općina ovu preporuku ocijenila kao realizovanu. Analiza iskaza sačinjena je uz pojedinačne finansijske izvještaje. Međutim, ona ne sadrži detaljna obrazloženja na način utvrđen Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. U konsolidovanom Bilansu stanja za 2022. godinu iskazani iznos finansijskih i obračunskih odnosa sa drugim pravnim licima nije usklađen s podatkom iz Glavne knjige Trezora. Zbog navedenog ovu preporuku ocjenjujemo kao djelimično realizovanu.

U Upitniku je Općina ovu preporuku ocijenila kao realizovanu. Prezentirano je da su u 2022. godini provedena korektivna knjiženja vezano za evidentiranje prodaje zemljišta i namjenskog prihoda po osnovu naknade za spašavanje i zaštitu od prirodnih i drugih nesreća. Međutim,

- Izvršiti analizu iskazanih potraživanja i ocjenu njihove naplativosti, u skladu sa utvrđenim poduzeti aktivnosti na usaglašavanju knjigovodstvenog stanja potraživanja sa stvarnim stanjem i blagovremeno poduzimati aktivnosti na njihovoj naplati, shodno Zakonu o budžetima u FBiH.
- Svi budžetski korisnici dužni su uspostaviti pomoćnu knjigu stalnih sredstava (knjigu kapitalne imovine) u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, i usaglasiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem stalnih sredstava.
- Izvršiti analizu stalnih sredstava koja se vode kao sredstva u pripremi, te za ona za koja se konstatuje da su u upotrebi izvršiti odgovarajuća knjiženja, a obračunom amortizacije obuhvatiti sva stalna sredstva u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.
- Izvršiti uvid u ranija knjiženja na kontima izvora sredstava, provesti korektivna knjiženja shodno konstatovanom i izvršiti usaglašavanje vrijednosti stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava.

nije prezentirano da su izvršena korektivna knjiženja za dio nalaza revizije koji se odnosi na knjigovodstveno iskazivanje rashoda i izdataka. Također, utvrdili smo manje značajna odstupanja pri zatvaranju konta prihoda, primitaka, rashoda i izdataka na kraju 2022. i 2023. godine u odnosu na ostvarene finansijske rezultate tih godina.

U Upitniku je Općina ovu preporuku ocijenila kao realizovanu. Prema dostavljenoj dokumentaciji, izvršena je analiza potraživanja, poduzimaju se određene aktivnosti na usaglašavanju knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem potraživanja i naplati (otpis, utuženje). Međutim, aktivnosti oko usaglašavanja potraživanja sa Službom za geodetske i imovinsko-pravne poslove, od kojih su neka starija od 20 godina (347.045 KM), nisu okončane, zbog čega preporuku ocjenjujemo kao djelimično realizovanu.

U Upitniku je Općina ovu preporuku ocijenila kao realizovanu. Prezentirana je pomoćna knjiga kapitalne imovine uspostavljena za jedinstveni organ uprave i JU Centar za socijalni rad. Pomoćna knjiga stalnih sredstva koja se vodi za jedinstveni organ uprave i evidencije u Glavnoj knjizi nisu ujednačene, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

Značajan dio sredstava u pripremi preknjižen je na upotrebu u proteklom periodu. Na poziciji stalnih sredstava u pripremi na 31. 12. 2023. godine iskazan je iznos od 5.358.742 KM, a najveći dio odnosi se ulaganja u prečistač (4.135.709 KM) koja nisu okončana. Obračun amortizacije izvršen je samo za stalna sredstva evidentirana u pomoćnoj knjizi. S obzirom na to da još uvijek nisu u potpunosti usaglašene glavna i pomoćna knjiga stalnih sredstava, ne možemo potvrditi ni da se obračun amortizacije vrši za sva stalna sredstva.

U Upitniku je Općina ovu preporuku ocijenila kao realizovanu. U konsolidovanim finansijskim izvještajima za 2023. godinu iskazana su stalna sredstva u iznosu od 61.628.010 KM, a čine ih stalna sredstva sadašnje vrijednosti 61.589.515 KM i dugoročni plasmani u iznosu od 38.495 KM. Izvori sredstava su iskazani u iznosu od 61.589.514 KM, dok dugoročni plasmani koji se odnose na osnivački ulog Općine u Radioteleviziji Herceg-Bosne d.o.o. Mostar nisu

11. U okviru vanbilansne evidencije knjigovodstveno evidentirati date garancije, potencijalne obaveze po osnovu sudske presude i druge događaje koji nemaju direktni uticaj na sredstva i izvore sredstava.
12. Procedure javnih nabavki provoditi u razumnim rokovima, poništavati postupke u slučajevima kada su cijene prihvatljivih ponuda znatno veće od osiguranih sredstava za predmetnu nabavku, te nabavku usluga nadzora nad izvođenjem radova, goriva, usluga štampanja i osiguranja objekata vršiti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

usaglašeni, zbog čega je ocjenjujemo kao djelimično realizovanu. Općina je uz komentar dostavila i dokaz da su izvršena korektivna knjiženja u vezi sa osnivačkim ulogom Općine u Radioteleviziji Herceg-Bosne d.o.o. Mostar, čime je iskazani iznos stalnih sredstva i izvora sredstava usaglasila.

U Upitniku je Općina ovu preporuku ocijenila kao realizovanu. U okviru vanbilansne evidencije evidentirana su uslovna potraživanja i obaveze, izdate garancije za osiguranje kredita i zajmova, potraživanja i obaveze po pravosnažnim i sudske presudama. Međutim, obaveze po izvršnim sudske presudama nisu potencijalne, nego stvarne obaveze, koje treba evidentirati na bilansnim pozicijama, te smo ovu preporuku ocijenili kao djelimično realizovanu.

U Upitniku je Općina ovu preporuku ocijenila kao realizovanu. Prema dostavljenoj dokumentaciji utvrdili smo da su pojedini ugovori u 2022. godini zaključeni u većim vrijednostima od procijenjene vrijednosti nabavke (od čega je najveće prekoračenje 15.693 KM).

Za nabavku goriva proveden je postupak javne nabavke i zaključen okvirni sporazum 1. 9. 2021. na period od tri godine. Međutim, nije prezentovano da su na osnovu okvirnog sporazuma zaključeni pojedinačni ugovori.

Za odabrani uzorak ugovora za nabavku usluga nadzora utvrdili smo da je dio njih zaključen bez provedenog postupka javnih nabavki, a nabavka usluga štampanja i osiguranja objekata realizovana je bez provedenog postupka. Shodno navedenom, preporuku smo ocijenili kao djelimično realizovanu.

2.3 Nerealizovane preporuke

Općina nije realizovala sljedeće preporuke:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
		Općina je ovu preporuku ocijenila kao djelimično realizovanu jer je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji organa uprave Općine sistematizovano jedno radno mjesto internog revizora. Smatramo da preporuka nije realizovana jer na dio Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji

1.	Uspostaviti jedinicu interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH	organa uprave Općine koji se odnosi na internu reviziju nije zatraženo mišljenje Centralne harmonizacijske jedinice Federalnog ministarstva finansija, a ni sistematizirano radno mjesto nije popunjeno, iako je to utvrđeno Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.
2.	Poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima.	Općina preporuku smatra neprovodivom, a navela je da obračun poreza i doprinosa vrši shodno mišljenju Federalnog ministarstva finansija iskazanom na upit Saveza općina i gradova u vezi obračuna poreza i doprinosa na naknade za rad u komisijama koji je dostavila. Međutim, navodimo da se naknade zaposlenim po osnovu angažmana po bilo kojem osnovu, bilo da se izvršava u radno vrijeme ili izvan radnog vremena, smatraju oporezivim prihodom od nesamostalne djelatnosti u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak, Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima, i kao takve oporezuju se na propisan način. Shodno navedenom, preporuku ocjenjujemo kao nerealizovanu.
3.	Utvrđiti kriterije za raspodjelu kapitalnih transfera mjesnim zajednicama, te ugovorima s korisnicima sredstava urediti međusobna prava i obaveze, uključujući obavezu povećanja knjigovodstvene vrijednosti njihove kapitalne imovine.	Kriteriji za raspodjelu sredstava kapitalnih transfera mjesnim zajednicama nisu utvrđeni. Ugovori sa korisnicima, kojima bi se uredila međusobna prava i obaveze, nisu prezentirani.
4.	Svi budžetski korisnici trebaju vršiti usklađivanje podataka prije popisa iz pomoćnih knjiga s podacima iz Glavne knjige rezervi, a godišnji popis provoditi u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	U Upitniku je Općina ovu preporuku ocijenila kao djelimično realizovanu. Na osnovu dostavljene dokumentacije konstatujemo da prije početka popisa nije izvršeno usklađivanje pomoćne knjige stalnih sredstava i Glavne knjige. U Elaboratu nije navedena struktura popisane stalne imovine i njena vrijednost, nego je samo dat prijedlog za rashod. Elaborat o izvršenom popisu nije ni usvojen u zakonskom roku. Zbog navedenog godišnji popis nije proveden u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
	Izvještaj o novčanim tokovima sačinjavati u skladu s Pravilnikom o finansijskom	U Upitniku je Općina ovu preporuku ocijenila kao realizovanu. U konsolidovanom izvještaju o novčanim tokovima novčani primici nisu tačno iskazani s obzirom na to da su kao prilivi novca iskazani priznati prihodi, ali ne i prilivi novca po osnovu primljenih transfera i namjenskih prihoda

5. izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	koji su preknjiženi na kratkoročna razgraničenja, zbog čega iskazane novčane uplate ne predstavljaju stvarne prilive novca. Zbog navedenog konstatujemo da Izvještaj o novčanim tokovima nije sačinjen u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.
---	---

Na osnovu izvršenog praćenja konstatovano je da je, od ukupno 23 date preporuke:

- šest preporuka realizovano (26%);
- 12 preporuka djelimično realizovano (52%);
- pet preporuka nije realizovano (22%);

U Prilogu Izvještaja nalazi se Upitnik o postupanju po preporukama, u kojem je Općina dala ocjenu i komentar za svaku preporuku. Općina je ocijenila da je realizovala 14 preporuka, šest djelimično, dvije nije, a jednu preporuku je ocijenila kao neprovodivu.

Na osnovu provedenog praćenja postupanja po preporukama utvrdili smo da se ocjene revizora značajno razlikuju od ocjena Općine. Zaključci revizora zasnivaju se na dostavljenoj dokumentaciji i revizorskim dokazima, i za svaku ocjenu dat je odgovarajući komentar.

3. POSTUPANJE OPĆINSKOG VIJEĆA

Prema prezentiranim informacijama, Općinsko Vijeće nije razmatralo Izvještaj o finansijskoj reviziji Općine Tomislavgrad za 2021. godinu od njegovog objavlјivanja.

4. DODATNE PREPORUKE

S obzirom na to da Općinsko vijeće nije razmatralo predmetni Izvještaj, na osnovu izvršenog praćenja postupanja po preporukama datim u Izvještaju o finansijskoj reviziji Općine Tomislavgrad za 2021. godinu dajemo sljedeće preporuke:

- **Općinskom Vijeću:**
  - *razmotriti Izvještaj o praćenju postupanja po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Općine Tomislavgrad za 2021. godinu i poduzeti odgovarajuće aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi se osigurala realizacija datih preporuka.*
- **Općini Tomislavgrad:**
  - *s ciljem poboljšanja sistema internih kontrola nastaviti aktivnosti na implementaciji preostalih preporuka iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Općine za 2021. godinu.*

5. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja finansijske revizije o praćenju postupanja po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Općine Tomislavgrad za 2021. godinu Općina je 26. 9. 2024. godine dostavila komentar, uz dodatnu dokumentaciju.

Obrazloženja su data u vezi s preporukama koje se odnose na: iskazivanje podataka u konsolidovanom Bilansu stanja za 2022. godinu, analizu neraspoređenog viška prihoda nad rashodima, usklađivanje stalnih sredstava i izvora sredstava i iskazivanje sudskih presuda u vanbilansnoj evidenciji.

U Izvještaj je inkorporirana informacija da su provedena korektivna knjiženja u vezi s osnivačkim ulogom Općine u Radioteleviziji Herceg-Bosne d.o.o. Mostar, čime je izvršeno usklađivanje stanja stalnih sredstava i izvora sredstava, jer je dostavljena dodatna dokumentacija. Navedeno nije imalo uticaja na izmjenu ocjene postupanja po preporuci, s obzirom na to da su aktivnosti na realizaciji preporuke poduzete izvan utvrđenog perioda za praćenje poduzetih aktivnosti ovim izvještajem.

Za obrazloženja koja nisu imala uticaja na izmjenu ocjene preporuka dajemo sljedeća pojašnjenja:

- u vezi s preporukom koja se odnosi na popunjavanje obrazaca godišnjih finansijskih izvještaja preuzimanjem salda sa konta Glavne knjige, u komentaru su navedena određena korektivna knjiženja provedena u 2024. godini i dostavljene su analitičke kartice i nalozi za knjiženje. Međutim, data obrazloženja i dokumentacija nisu relevantni za ocjenu ove preporuke, jer u konsolidovanom Bilansu stanja za 2022. godinu nisu iskazani podaci iz Glavne knjige na datum bilansa;
- u vezi s analizom neraspoređenog viška prihoda nad rashodima dostavljeno je dodatno obrazloženje ispravke knjiženja otpisa kratkoročnih kredita iz ranijih godina. Međutim, nije prezentirana dokumentacija da je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje rashoda i izdataka koji su nastali u 2021. godini i na koje se data preporuka odnosila;
- Općina je navela da se evidentiranje pravosnažnih sudskih presuda u okviru vanbilansne evidencije vrši na osnovu preporuke revizije. Ističemo da smo utvrdili da su u okviru vanbilansne evidencije iskazane i obaveze koje su trebale biti evidentirane na odgovarajućim pozicijama bilansne evidencije, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Istaknuto je da će Općina u narednom periodu nastaviti aktivnosti na realizaciji preporuka.

Praćenje postupanja po preporukama obavio je revizorski tim u sastavu: Amira Muhić – voditeljica tima, i Selma Kešetović – članica tima.

Voditeljica tima

Amira Muhić, s.r.

Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom

Mia Buljubašić, s.r.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju institucija kantona,
gradova i općina

Amela Mulahalilović, s.r.

6. PRILOG

Subjekt revizije:
Revidirana godina:

Općina Tomislavgrad
2021.

Upitnik o postupanju po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji za 2021. godinu

Red. br.	Preporuka data u Izvještaju o finansijskoj reviziji	Da li je preporuka provedena?				Za odgovore „da“ i „djelomično“ potrebno je dati obrazloženje i priložiti dodatnu dokumentaciju, a za odgovor „ne“ i „neprovodiva“ potrebno je dati obrazloženje
		DA	Djelomično	NE	Neprovodiva	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Statut Općine uskladiti s odredbama Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH.			NE		Statut Općine Tomislavgrad je ponovno predložen Općinskom vijeću na usvajanje i to na 18. redovitaj sjednici OV održanoj dana 5.5.2023. godine, međutim isti ponovno nije usvojen jer nije dobio potrebnu 2/3 većinu.
2.	Saćiniti i objavljivati Registr budžetskih korisnika u skladu s odredbama Pravilnika o utvrđivanju i načinu vodenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH.	DA				Sukladno preporukama revizije ukinut je ID broj Općinskog vijeća i izmjenjeno rješenje o registraciji Općine Tomislavgrad koja pod ID brojem 4281006390009 predstavlja jedinstveno tijelo koje čine sve službe navedene u Registru Općine Tomislavgrad. Osim Službi u registru je Općinski javni pravobranitelj i Centar za socijalnu skrb Tomislavgrad.
3.	Uspostaviti registar rizika i vršiti kontinuiranu procjenu rizika, sačiniti mape procesa, donijeti nedostajuće interne akte a postojeće uskladiti s propisima koji su na snazi i dosljedno ih primjenjivati s ciljem uspostavljanja sistema internih kontrola, u skladu s Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru FBiH.		X			Najveći dio posla je odraden, donešene su potrebne odluke, odradene mape procesa, registar rizika, ali ostaje još malo za doraditi do konačne forme- dokaz šaljemo mailom.

Upitnik o postupanju po preporukama

4.	Budžetski korisnici trebaju sačinjavati izjave o fiskalnoj odgovornosti na propisani način i dostavljati ih Službi za finansije koja treba vršiti njihovu provjeru, u skladu s Pravilnikom o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti.	X		Za 2023. godinu Centar za socijalnu skrb je dostavio Izjavu a Općinska javna prevobraniteljica smatra da Upitnik nije provediv za nju.
5.	Uspostaviti jedinicu interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.	X		Imamo sistematizirano radno mjesto internog revizora u sklopu Službe Općinskog načelnika-dokaz pravilnik o sistematizacija radnih mjesto koju šaljemo mail-om
6.	Donijeti i implementirati Plan integriteta s ciljem smanjenja rizika nastanka korupcije i drugih nepravilnosti.	DA		Donesena Odluka o usvajanju i provođenju Plana integriteta koju u privitku šaljemo a Plan zbog velikog broja stranica šaljemo mail-om.
7.	Donositi Dokument okvirnog budžeta, rashode i izdatke Budžetom planirati po izvorima finansiranja i na odgovarajućim pozicija kontnog plana, te sačinjavati planove novčanih tokova i operativne planove u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	DA		Donesen DOP za razdoblje od 2023-2026, DOP za razdoblje od 2024-2026 god., Proračun za 2024. godinu sadrži rashode i izdatke planirane po izvorima financiranja, mjesecni operativni planovi koji se rade priloženi u privitku
8.	Obrasce godišnjih finansijskih izvještaja popunjavati preuzimanjem salda sa konta iz Glavne knjige Trezora, te sačinjavati Analizu iskaza (tekstualni dio), kao sastavni dio konsolidovanog i pojedinačnih izvještaja budžetskih korisnika na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	DA		Od 2022. godine sukladno naputku Državne revizije osim konsolidiranog ZR, radi se i ZR za Proračun bez korisnika kao i ZR OJP, Centra za socijalnu skrb. Osim toga sačinjava se i analiza iskaza (tekstualni dio)-mail-om šaljemo obrasce ZR
9.	Uspostaviti evidenciju o utrošku svih namjenskih prihoda prikupljenih po posebnim propisima, a neutrošena namjenska sredstva na kraju godine iskazati na poziciji kratkoročnih vremenskih razgraničenja, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima FBiH.	DA		Sva sredstva koja nam dođu za određene namjene s viših nivoa vlasti se knjile na kontu razgraničenja dok se ne utroše. Isto tako se knjile i sredstva elementarnih nepogoda, sredstva za vatrogasne jedinice i za izgradnju skloništa-kartice u prilogu
10.	Osigurati da se naplata naknade za korištenje hidroakumulacionih objekata vrši na depozitni račun Općine, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.	DA		Uplata se vrši na depozitni račun od 17.10.2022. godine-dokaz u prilogu

Upitnik o postupanju po preporukama

11.	Poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima.			X	Poreze i doprinose za rad zaposlenika u komisijama obračunavamo sukladno stavu FMFa, koji Vam šaljemo u prilogu.
12.	Utvrđiti kriterije za raspodjelu kapitalnih transfera mjesnim zajednicama, te ugovorima s korisnicima sredstava urediti međusobna prava i obaveze, uključujući obavezu povećanja knjigovodstvene vrijednosti njihove kapitalne imovine.		NE		Nemamo utvrđene kriterije za raspodjelu kapitalnih transfera MZ a sredstva im se dodjeljuju zaključkom Općinskog načelnika, i toga u Proračunu nemamo puno , oko 50.000 KM godišnje. Što se tiče evidentiranja imovine u knjigovodstvu, i kapitalnih ulaganja u Školske objekte, koje se planiraju školama kao kapitalni grantovi, s njima se na kraju godine vrši usklajivanje tako da oni ta ulaganja evidentiraju kao povećanje vrijednosti imovine-dokaz kartica kapitalni grant školi i njihov Izvještaj o kapitalnim izdacima iz Završnog računa.
13.	Izvršiti analizu iskazanog nerasporedenog viška prihoda nad rashodima i u skladu sa utvrđenim izvršiti korektivna knjiženja, s ciljem tačnog iskazivanja u finansijskim izvještajima.	DA			Izvršena je korekcija knjiženja nerasporedenog viška prihoda nad rashodima odmah po nalogu revizije pod 02.01.2022. godine što smo vam već ranije dostavili, kao i pojedinačne korekcije knjiženja prodaje zemljišta-kartice u prilogu

Upitnik o postupanju po preporukama

14.	Izvršiti analizu iskazanih potraživanja i ocjenu njihove naplativosti, u skladu sa utvrdenim poduzetim aktivnostima na usaglašavanju knjigovodstvenog stanja potraživanja sa stvarnim stanjem i blagovremeno poduzimati aktivnosti na njihovoj naplati, shodno Zakonu o budžetima u FBiH.	DA			Izvršena detaljna analiza potraživanja što se može vidjeti u dokumentu koji je napravljen Popisnoj komisiji, navedeno na što se odnose potraživanja i u kojim iznosima. Isto tako napravljen dopis prema Službi za geodetske i imovinsko pravne poslove s ciljem rješavanja potraživanja za prodaju zemljišta budići da se radi o rješenjima te Službe koja bi trebalo poništavati. O svim potraživanjima se vodi računa tako da se na vrijeme predaju OJP na tužbe- dokaz tužba protiv Hep-a, dopisi prema OJP za pokretanje tužbi za komunalnu naknadu, komunalne pristojbe i sl.
15.	Svi budžetski korisnici dužni su uspostaviti pomoćnu knjigu stalnih sredstava (knjigu kapitalne imovine) u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, i usaglasiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem stalnih sredstava.	DA			Centar za socijalnu skrb uspostavio je pomoćnu knjigu stalnih sredstava ali tek početkom 2024. godine-dokaz u prilogu

Upitnik o postupanju po preporukama

16.	Izvršiti analizu stalnih sredstava koja se vode kao sredstva u pripremi, te za ona za koja se konstatiše da su u upotrebi izvršiti odgovarajuća knjiženja, a obračunom amortizacije obuhvatiti sva stalna sredstva u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	X			Kao što se može vidjeti iz kartice priložene kao dokaz, izvršena je detaljna analiza sredstava u pripremi. U pripremi se na dan 31.12.2023. godine vode samo investicije koje su ostale nezavršene, i to izgradnja pročistača, sanacija lokalnih cesta, izgr.kanalizacije u Ul.S.Čarapine, A.Šimića i izgradnja lokalne ceste Bukovica-R.Polje. U prilogu i na log amortizacije obračunate na sva sredstva koja se vode u pomačnaj knjizi stalnih sredstava, s tim da ovdje ostaje još dosta posla koji zahtijeva uspostavu pravog Registra stalne imovine, koji bi obuhvatio svu općinsku imovinu. Problem su i nadležnosti, primjerice zemljište koje Općina prodaje, ono je u nadležnosti Županije do trenutka dok se ne izvrši prenamjena i tek tada se vodi kao općinsko zemljište.
17.	Knjigovodstveno evidentirati dugoročne obaveze po osnovu Ugovora o kreditu za sanaciju komunalne infrastrukture, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	DA			Kredit za komunalnu infrastrukturu je planiran u Proračunu za 2023. godinu i knjigovodstveno evidentiran u 2023. godini kao dugoročna obveza, na način da je preostali iznos kredita na dan 01.01.2023. god u iznosu od 141.003,13 USD, (protuvrijednosti u KM 258.971) uknjižen kao početno stanje i knjiženje se vrši sukladno Pravilniku o knjigovodstvenoj evidenciji. Dokaz kartice u prilogu.

Upitnik o postupanju po preporukama

18.	Izvršiti uvid u ranja knjiženja na kontima izvora sredstava, provesti korektivna knjiženja shodno konstatovanom i izvršiti usaglašavanje vrijednosti stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava.	DA			Prilikom odrađivanja ZR za 2023. godinu izvršili smo detaljnu analizu prethodnih godina vezano za knjiženje stalnih sredstava i proveli korektivna knjiženja, kartice stalnih sredstava (0) i izvora sredstava (51) se razlikuju samo za iznos 38.495 KM, što se odnosi na rješenja o prodaji zemljišta koja su zadužena u 2023. godini a plaćena u 2024. godini, jer knjiženje ide kod zaduživanja, zadužuje se konto 130000 a odobrava 511121.
19.	Svi budžetski korisnici trebaju vršiti usklajivanje podataka prije popisa iz pomoćnih knjiga s podacima iz Glavne knjige rezervi, a godišnji popis provoditi u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	X			Načelnik je imenovao poujerenstva za popis i popis je odraden ali nije na vrijeme završen, odnosno sukladno roku propisanom Zakonom, Uredbom i Pravilnikom. Tek u 2024. godini će se odrediti usklajivanje temeljem tog popisa i odluke o otpisu materijalnih stvari-elaborat o popisu i Odluku o usvajanju elaborata Saljemo mail-om
20.	Izveštaj o novčanim tokovima sačinjavati u skladu s Pravilnikom o finansijskom izveštavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	DA			Izveštaj o NT napravljen je sukladno Pravilniku, tako da su se uvrstile obveze platene iz prethodne godine u tekućoj godini a umanjile obveze zadužene a neplaćene u tekućoj godini. Primjedba revizije za 2021. godinu je bila i ta što se nije radio posebno ZR za Proračun bez korisnika. Prije smo radili samo konsolidirani i ZR za proračinske korisnike OJP, OV i Vatrogasno d od 2022. godine radimo i ZR samo za Proračun bez korisnika sukladno naputku Državne revizije-dokaz u prilogu obrazac NT-konsolidirani i samo Proračun bez korisnika.

Upitnik o postupanju po preporukama

21.	<i>U okviru vanbilansne evidencije knjigovodstveno evidentirati date garancije, potencijalne obaveze po osnovu sudskih presuda i druge događaje koji nemaju direktni uticaj na sredstva i izvore sredstava.</i>	DA			<i>Vanbilansno se evidentiraju i uvjetne obaveze i potraživanja-kartice u prilogu</i>
22.	<i>Donijeti Pravilnik o provođenju direktnog sporazuma, planirati provođenje nabavki direktnim sporazumom, a odluke o pokretanju sačinjavati sa svim elementima koji su propisani članom 18. Zakona o javnim nabavkama.</i>		X		<i>PRAVILNIK NIJE USVOJEN (PRIMIJENIJEBO PRAVILNIK KOJI JE DONIJELA AIN KOJIM SU REGULIRANA SVA PITANJA KOJA SE TIČU IZRAVNOG SPORAZUMA). IZRAVNI SPORAZUMI SE PLANIRAJU U PLANU JN A ODLUKE O POKRETANJU NABAVE SE DONOSE SA SVIM PROPISANIM ELEMENTIMA.</i>
23.	<i>Procedure javnih nabavki provoditi u razumnim rokovima, poništavati postupke u slučajevima kada su cijene prihvatljivih ponuda znatno veće od osiguranih sredstava za predmetnu nabavku, te nabavku usluga nadzora nad izvođenjem radova, goriva, usluga štampanja i osiguranja objekata vršiti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.</i>	DA			<i>POSTUPCI SE VODE U PROPISANIM ROKOVIMA, POSTUPCI SE U SLUČAU VEĆE CIJENE PONUDA OD PROCIJENJENE (PLANIRANE) PONIŠTAVAJU, ODNOŠO TAKVE PONUDE SE ODBACUJU. NABAVE USLUGA NADZORA, GORIVA I TISKANJA SE PROVODE U SKLADU SA ZAKONOM. OD IZVRŠENE REVIZIJE, NISU NABAVLJANE USLUGE FIZIČKE I TEHNIČKE OSIGURANJA OBJEKATA.</i>

Molimo Vas da na upitnik tačno odgovorite, jer odgovarate za tačnost navedenih podataka.

Pojašnjenja:

Djelimično-ukoliko realizacija preporuke nije okončana, ali je izvršena u najvećem dijelu.

Neprovodivo-ukoliko preporuku nije moguće provesti (npr. iz razloga što nije bilo aktivnosti, odnosno transakcija po osnovu koje je data preporuka/došlo je do promjene u regulativi).

Tomislavgrad, 27.03.2024. godine

 Odgovorno lice:
 Ivan Buntić, općinski načelnik
(puno ime i prezime, radno mjesto)

Upitnik o postupanju po preporukama

Napomena:

Potrebno je da rukovoditeljici Sektora Ameli Muhallilović u elektronskoj formi na e-mail adresu: amelam@vrifbih.ba, dostavite sljedeću dokumentaciju:

- * Popunjeno Upitnik o postupanju po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji
- * Dodatnu dokumentaciju
- * Upitnik sa dokumentacijom kojom se potvrđuju aktivnosti na realizaciji preporuka iz prethodno izvršene revizije u elektronskoj formi ili putem pošte dostaviti najkasnije do 29. 3. 2024. godine. Dokumentacija dostavljena elektronskim putem treba biti potpisana i ovjerena od strane nadležne osobe.
- * Upitnik ćemo poslati na Vašu e-mail adresu, zbog čega je potrebno da nas kontaktirate na telefon broj: 035/305-654 ili naprijed navedeni e-mail.
- * Podaci koje treba dostaviti trebaju biti iskazani sa stanjem na dan 31. 12. 2023. godine.

Ukoliko imate dodatnih pitanja možete nas kontaktirati na navedeni telefonski broj ili e-mail.